

Kaders aanbesteding jongerenwerk 2021

Huidige situatie

In 2017 is het jongerenwerk in Lelystad opnieuw ingevoerd. In toenemende mate was er sprake van overlast op straat. Er was behoefte aan een partij die zowel preventief inzet op het voorkomen van overlast en negatief gedrag als het aanpakken van dit gedrag. Doelstelling was om de jongeren op straat te bereiken en te motiveren richting andere activiteiten of vormen van zorg.

In 2019 is een uitgebreide rapportage opgesteld over het Jongerenwerk in Lelystad.¹ Uit deze rapportage is naar voren gekomen dat de omvang van het jongerenwerk in Lelystad uitgebreid moest worden om de gewenste resultaten te bereiken. Daarom is het jongerenwerk per 2020 uitgebreid.

De afgelopen jaren was er geen sterke verbinding tussen het jongerenwerk en de belangrijke partners in het veld. Dit is door partijen als de politie en het onderwijs gemist. Momenteel wordt het jongerenwerk uitgevoerd door twee lokale partijen. Zij bouwen aan een sterk fundament voor het jongerenwerk, met een focus op zichtbaarheid, toegankelijkheid en het opbouwen van een sterk lokaal netwerk. Het huidige team jongerenwerk bestaat in totaal 4,5 fte.

Gewenste situatie

De gemeente Lelystad wil vanaf 1 januari 2021 een meerjarig partnerschap aangaan met een organisatie die het jongerenwerk gaat uitvoeren in de stad. Daarom wordt deze aanbestedingsprocedure gestart. Het jongerenwerk is een vertrouwd gezicht in de stad, zowel voor jongeren, ouders en buurtgenoten als voor professionals uit het veld. Het jongerenwerk is de spil tussen jongeren, hun leefomgeving en het lokale netwerk van zorg, vrije tijd, onderwijs en veiligheid. Het jongerenwerk begrijpt de leefwereld van de jongeren, kan de jongeren bereiken en motiveert hen om het anders te gaan doen. Waar nodig spreken de jongerenwerkers aan op gedrag en stellen ze grenzen, bijvoorbeeld als er sprake is van overlastgevend of crimineel gedrag. Het jongerenwerk werkt actief samen met ouders, leeftijdsgenoten, buurtbewoners en er is een sterke verbinding met professionals vanuit het onderwijs, zorg en veiligheid.

Het toekomstige team bestaat uit minimaal 4 fte. Inschrijver staat ervoor open om (een deel van) de huidige team jongerenwerkers over te nemen.

Opdrachtomschrijving

De gemeente Lelystad is op zoek naar een organisatie die de komende jaren uitvoering geeft aan het jongerenwerk.

Definitie jongerenwerk in Lelystad

Het jongerenwerk in Lelystad werkt ambulant en outreachend en heeft als doel om jongeren in een kwetsbare of risicovolle situatie op te zoeken, te coachen richting een positieve ontwikkeling en een bijdrage te leveren aan de openbare orde en veiligheid in de stad.

Doelstellingen

Voor het jongerenwerk zijn de volgende 6 doelstellingen geformuleerd:

1. *Het jongerenwerk heeft zicht op signalen, trends en ontwikkelingen in de levens van jongeren op het snijvlak school – vrije tijd – veiligheid*

De jongerenwerkers zijn de ogen en oren in de stad. Zowel op straat als in de online wereld. Vanuit hun aanwezigheid in de verschillende leefdomeinen van jongeren, signaleert het jongerenwerk zorgen, problemen en mooie ontwikkelingen. Vanuit deze signalerende functie werkt het jongerenwerk proactief samen met jongeren, hun sociaal netwerk en de lokale netwerkpartners.

2. *Het jongerenwerk bevordert de positieve ontwikkeling van de jongeren in kwetsbare positie.*

Het jongerenwerk zoekt de verbinding met jongeren, sluit aan bij waar ze staan en helpt de jongeren om mogelijkheden te pakken voor een positief en reëel toekomstperspectief. Dit kan richting

¹ Zie raadsvergadering agendapunt 1.9 voor de rapportage:

<https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/Lelystad/b3bcd07f-e1dc-4e47-a400-889468ab9e7b>

positieve activiteiten en vrijetijdsbesteding gaan of bijvoorbeeld richting de noodzakelijke hulpverlening. Jongeren ontwikkelen zich daardoor op persoonlijk en sociaal vlak.

3. *Het jongerenwerk versterkt de basis rondom de jongeren.*

Het jongerenwerk draagt bij aan het versterken van de pedagogische basis en de sociale cohesie in de leefomgeving van de jongere (familie, sociaal netwerk, buurt). Dit doet zij door aan te sluiten bij de jongeren en actief de samenwerking te zoeken met de netwerkpartners. Ze zorgen voor korte lijnen en duurzaam contact. Het jongerenwerk is geen hulpverlenende instantie maar weet wel heel goed de diverse doelgroepen te bereiken en te motiveren naar positieve vervolgstappen.

4. *Het jongerenwerk werkt samen met de netwerkpartners en jongereninitiatieven en verbindt betrokken partijen waar nodig aan elkaar.*

Het jongerenwerk is een belangrijke samenwerkingspartner voor de andere netwerkpartners rondom jongeren, zoals het onderwijs, sportverenigingen, kerken, moskeeën, de politie, leerplicht, Erop af team of verslavingszorg. Zowel bij actuele casuïstiek als bij casuïstiek overstijgende ontwikkelingen is het van belang dat het jongerenwerk een sterk netwerk vormt met de aanwezige andere partijen en met en samen werkt.

5. *Normaliseren van beginnende zorgen of problemen.*

Jongerenwerkers acteren preventief en proactief in de leefomgeving van jongeren zelf. Ze signaleren vroegtijdig of acteren op signalen van partners of inwoners, zowel op individueel als op groepsniveau. Het jongerenwerk grijpt vroegtijdig in, om beginnende problemen met de jongere en zijn omgeving aan te pakken en in goede banen te leiden. Het jongerenwerk zoekt daarbij naar mogelijkheden om de jongere en zijn eigen netwerk in te zetten.

6. *Voorkomen van escalatie van zware problematiek.*

Daarnaast helpt het jongerenwerk jongeren in complexe, multiproblematische situaties met het aanpakken van deze problemen, door contact te leggen met de jongeren, te zoeken naar openingen, de juiste hulp in te schakelen en de samenwerking te zoeken met andere partijen.

7. *Bevorderen van de veiligheid en leefbaarheid in de samenleving.*

Het jongerenwerk heeft een preventieve functie. Door vroegtijdig te signaleren worden problemen als criminaliteit, overlast, radicalisering en schooluitval voorkomen of snel opgepakt en de sociale cohesie bevordert. Daarnaast heeft het jongerenwerk de taak om proactief te acteren in situaties van overlast en onveiligheid, bijvoorbeeld bij overlastgevendende groepen. Hierin werkt ze actief samen met de veiligheidsketen.

Doelgroep

We onderscheiden in Lelystad 3 groepen jongeren:

1. *Jongeren waarmee het goed gaat:* deze jongeren groeien op in een gezonde, veilige en kansrijke omgeving. Ze ervaren geen grote problemen, maar hebben wel steun nodig bij het volwassen worden.
2. *Jongeren met lichte problematiek:* deze jongeren ervaren beginnende of lichte problemen op één of meerdere leefgebieden, zoals op school, thuis of in het sociale netwerk.
3. *Jongeren met zwaardere problematiek:* deze jongeren ervaren op één of meerdere leefgebieden significante problemen. Dit zijn bijvoorbeeld dak- en thuisloze jongeren, jongeren met een licht verstandelijke beperking of voortijdig schoolverlaters.

Het jongerenwerk in Lelystad richt zich met name op de 2e en 3e doelgroep. Het gaat om jongeren die opvallend, negatief, overlastgevend of risicovol gedrag vertonen op straat, op school, in de wijk, in de digitale wereld of op andere plek in de openbare samenleving. Daarbij richten de jongerenwerkers zich op individuele problemen en op problematiek bij groepen jongeren.

Het gaat om jongeren de brede leeftijdsgroep van circa 10-23 jaar, met in eerste instantie de focus op de vroege tienerleeftijd.

Momenteel speelt er vooral veel acute problematiek ten aanzien van crimineel gedrag en drugs gerelateerde zaken onder jongeren in de VO-leeftijd. Het rondlopen met wapens en ze daadwerkelijk

gebruiken vindt steeds meer plaats. Dat is een van de actuele zaken waar het jongerenwerk een belangrijke rol in moet pakken.

Daarnaast zien we in Lelystad verjonging van de doelgroep van (dreigend) overlastgevende of criminele jongeren in Lelystad. De politie signaleert in toenemende mate jonge kinderen vanaf de leeftijd van 8 jaar die meegetrokken lijken te worden in de ondermijnende criminaliteit. Ook dit is aandachtspunt voor de nabije toekomst.

Kerntaken jongerenwerk

- De jongerenwerkers zijn de ogen en oren in de stad. Ze signaleren en verzamelen informatie over jongeren door contact op straat, op social media en met het netwerk. Het jongerenwerk speelt in op de huidige meest voorkomende uitdagingen onder jongeren, hoofdzakelijk:
 - Instabiele thuissituatie/scheidingsproblematiek;
 - Geen goed toekomstperspectief ten aanzien van vervolgopleiding, passende stages en baan met (doorgroei)mogelijkheden;
 - Ontbreken van een zinvolle daginvulling, al dan niet als gevolg van voortijdig schoolverlaten;
 - Negatieve invloeden vanuit groepsdruk en verkeerde rolmodellen;
 - Vatbaar voor negatieve contacten door kwetsbaarheid (persoonlijke problemen, psychische problemen, worstelen met identiteit);
 - Negatieve invloed van en ontwikkelingen op social media (verkeerde rolmodellen, sexting, exposing, drill rap, etc);
 - Verleiding tot ondermijning en criminaliteit;
 - Verslavingen (zoals drugs- game- of alcoholverslaving).²

Daarnaast speelt het jongerenwerk ook in op nieuwe trends en ontwikkelingen bij de Lelystadse jongeren. Ze zoekt proactief het contact met individuele en groepen jongeren in omgevingen waar zij hun (vrije) tijd door brengen.

- Het jongerenwerk is daarbij in staat om langdurige vertrouwensrelaties op te bouwen met jongeren. Ze weten daarin te balanceren tussen betrokkenheid en vertrouwensrelatie enerzijds en aanspreken, grenzen stellen en opschalen naar andere partijen anderzijds.
- Het jongerenwerk werkt preventief en proactief samen met de netwerkpartners en jongereninitiatieven in Lelystad, zoals het onderwijs, sportverenigingen, kerken, moskeeën, de politie, leerplicht of verslavingszorg. Daarin haalt en brengt het jongerenwerk informatie bij elkaar en doet wat nodig is om een situatie verder te krijgen en te zorgen voor integraliteit binnen de casuïstiek, waardoor er minder langs elkaar heen wordt gewerkt.
- Het jongerenwerk stapt met lef op groepen jongeren af, zoekt naar de verbinding met deze groepen en kijkt hoe ze de groep in beweging kan krijgen. Ze beïnvloedt daarbij waar nodig interactie en de dynamiek binnen een groep, zodat het gedrag zowel individuele jongeren als de groep ten positieve verandert. Het jongerenwerk onderzoekt welke activiteiten en mogelijkheden er (nodig) zijn om jongeren te 'activeren', negatief of overlastgevend gedrag om te buigen naar positieve vrijetijdsbesteding of het inschakelen van hulp of opschalen naar de veiligheidsketen.
- Het jongerenwerk werkt eveneens op individueel niveau, door een jongere te motiveren tot gedragsverandering en positieve bijdrage aan de omgeving. Dit kan bestaan uit het vinden van toekomstperspectief, stimuleren van talentontwikkeling, het functioneren als rolmodel, het helpen opbouwen van een sociaal netwerk, het helpen aanpakken van persoonlijke of sociale problemen, het vinden van positieve vormen van vrijetijdsbesteding, het bevorderen van actieve participatie in de samenleving en het vinden van een toekomstperspectief.

² Afkomstig uit aangenomen Amendement *Gericht sturen op de huidige en toekomstige uitdagingen (zie raadsvergadering agendapunt 7b)*: <https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/Lelystad/9413d969-8b44-48e4-a19f-d7396c34a55f>

- Het jongerenwerk legt verbinding tussen jongeren, hun leefwereld en de samenleving. Daarin slaat het jongerenwerk bruggen tussen verschillende groepen in de stad (generaties, wijkbewoners, etnische, culturele of religieuze groepen, etc). Dit draagt bij aan de sociale cohesie en negatieve uitwerkingen als overlast en crimineel gedrag terug gedrongen.